

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Apctrophe:

Reynaldi.

Epistola

Epistrophe ad summum pontificem.

Suscipiat sublimis aper reverenda corona
Ecclesie: quod sancta fides romana ministrat
Andiq; per latum mundi per climata cuncta
Sentibus et populis: tu qui Bonifacius esse
Dicens octouus. qui petri sede refulges.
Et pean celi solio super omnia tuus.
Lumen ades: dignens opus breue sumere missum.
Articulos fidei produens ordine pleno.
Illos atq; probans rationum motibus omnes.
Alijs concludens premisis inde duabus.
Si quid in his positum non esset: vt esse liceret:
Illud corripit vestre solertia lime.
Omnia non omnes possunt vbicumq; videre.
At: magellani vestre Raymundus in illis
Fugilans studuit. supplet et talia vobis
Scripsit. vt in robur fidei permanseat istud.

Deus in virtute tua speran-
tes et de tua gratia confiden-
tes incipimus probare arti-
culos fidei catholice p neces-
sarias rationes.

Ad probationem articuloꝝ si
dei accedentes anteꝝ probemꝝ
vhum deum esse: intendimꝝ p/
bare deum esse. Ad probandũ
autem deum esse oportet pre-
cognoscere: quid est: quod di-
citur per hoc nomen deus. Et dicimus: q̄ tā
scientes q̄ minus scientes quasi pro regula ⁊
vt naturaliter notũ tenet: q̄ hoc nomen deus
significat ens: quod est summe et infinite bo-
num et bonitas/magnum et magnitudo/eter-
num et eternitas/potens et potestas/sapiens
et sapiētia/volens et voluntas/virtuosum et
virtus/verum et veritas/gloriosum et gloria
⁊ in summo absq; aliqua imperfectione. In
hoc enim omnes intelligentes conveniunt.
sicut in principio cōmuni et per se noto: q̄ deo
attribuunt: quidquid aliũ nobilius et perfe-
ctius potest cogitari. ¶ Si tamen negaretur
nobis: q̄ hoc nomen deus non significat hoc
quod diximꝝ: nobis sufficit probare: q̄ sit da-
re tale ens: quale descripsimꝝ. et de nomine cō-
tendere non intendimꝝ. Et q̄ sit dare tale ens
per quĩq; rationes probare inĩēdimꝝ: omit-
tentes multas alias gratia breuitatis huius
operis. Et primo probamus: q̄ sit dare ens
summum in bonitate et summe bonum.

¶ Q̄ sit ens summe bonum.
Si summum bonum est: summum ma-
lum non est. et si summum malum est: sũ-
mum bonum non est. quia duo. et maxime q̄
sunt contraria: nō possunt esse summa simpli-
citer. Eo enim q̄ ponitur esse duo summa: se-
quitur q̄ neutrum duorum est summũ simpli-
citer. Si autē ponatur: sũmũ bonũ non esse: sequi-
tur: q̄ sua privatio est sũme mala. quia sicut
positio sũmi boni est sũme bona: sic privatio
sũmi boni est sũme mala. ¶ His pmissis ostē-
dēdū sillogizamus sic. Omne illud cui⁹ presen-
tia est sũmũ bonũ/et sua absentia ē sũme ma-
la: omne tale esse est necessariũ. cū bonũ et eē

conueniant/et malũ et non eē. Als non eē et
privatio eēnt actualiora meliora et perfectio/
ra esse et actu. quod est contradictio. ⁊ per cō-
sequens sũmũ bonũ et sũmũ eē/et sũmũ ma-
lũ et sũmũ nō esse. Als quodcunq; bonũ nō
sũmũ esset melius sũmo/vel salte equale. S3
presentia sũmi boni est sũmũ bonũ: cū ponat
sũmũ bonũ/et priuet sũmũ malũ: sua etiā ab-
sentia est sũme malũ. cū dicat puationes sũmi
boni/⁊ affirmet sũmũ malũ. vt probatũ est.
Ergo sũmũ bonũ esse est necessariũ. imo si rō
libiliter consideretur: sequitur: q̄ solũ summũ
bonũ est necessariũ. cū solũ sũmũ bonũ et sũ-
mũ esse conueniant. et solũ sũmũ bonũ sit sim-
pliciter et vnice necessariũ. als non esset sũmũ
nec aliquod esse est sũmũ: nisi sit necessariũ
Tale autē sũmũ bonũ dicimus deũ. ergo de-
um esse est necessariũ.

¶ Q̄ sit dare ens infinite magnũ.
Omnis res quāto magis accedit ad eē
et quāto magis participat entitatis: tā-
to maior et melior est. Sed si nullũ ens est in-
finite magnũ/et omne ens est finite magnũ:
ens finite magnũ nobilius est. quia est: q̄ ens
infinite magnũ: quod non est. et si sic: sequit̃:
q̄ q̄to res erit magis finita: tāto magis acce-
det ad esse/et maior et melior erit. cū ergo pars
sit magis finita suo toto: erit maior et melior
suo toto. ergo pars non erit pars. imo totũ.
nec totũ erit totũ. imo pars. sed hoc est falsũ
et impossibile. quia cōtradictio. ergo id ex q̄
sequitur: est falsũ et impossibile. Sequitur at
ex hoc: qd ponitur: ens infinite magnũ nō eē.
ergo ens infinite magnũ nō esse est impossi-
bile. ergo ens infinite magnũ esse est necessa-
riũ. ¶ Ostēdēdū sic sillogizamus. Omne ens
quanto maius est: tanto de necessitate plus p-
ticipat entitatis. sed ens infinite magnũ mai⁹
est de necessitate ente finite magnũ. ergo de ne-
cessitate plus participat entitatis. E3 ergo
ens finite magnũ sit: ens infinite magnũ esse ē
necessariũ. Tale autē ens dicimus deũ. qui ē
infinitus. Ergo deũ esse est necessariũ.

¶ Q̄ sit ens eternum.
Omne ens est eternũ/vel non est eternũ
Sed ens quod non est eternũ: est prin-
cipiatũ. ens autē principiatũ non potuit prin-
cipiare seipsum. quia esset: anteꝝ esset. ergo cū
experiamur multa entia esse principiatũ: op-
porteret ens eternũ esse. a quo sint principiatũ.

¶ 2° articulus.

alio si non esset eternum sic principiatum: et sic nichil esset. sed nichil esse impossibile. **g^o** ad: et q^o seq^o. De quibus autem ex h^o: quod ponit ens eternum non esse. **g^o** ens eternum non esse impossibile. **g^o** ens eternum esse est necessarium. ¶ **¶** si sue filioz iam sic. ois entia entis principiatu presupponit de necessitate ens eternum esse. ut probatur. **h^o** ens principiatu e. **g^o** de necessitate ens eternum e. Tale autem ens dicat^{ur} esse deum **g^o** deum esse necessarium. Si vero dicat^{ur}: quod illud ens eternum potest esse mutabile vel aliqd aliud a deo: istud dissoluens infra. ubi probatur: quod nichil possit esse eternum nisi solus deus.

¶ **¶** sit ens infinitum in parte.

Si non e dare ens infinitum et sumum in potestate: ois ens e finitum in parte. et si sic: nichil e eternum. quod dicitur eternum: e finitum in duratōe. quod autem finitum e in duratōe: habuit h^o et h^o bit potestate ad durandum in finitum. Talis autem pars potest in infinita perire. quod igitur pars fuit infinita: et potest in infinita. **g^o** vel e dare ens parte finitum: vel e dare: quod non sit ens eternum. Sed si non e ens eternum: non e ens non eternum. ut supra probatur. et sic nichil e. sed nichil esse falsum et impossibile. **g^o** illud ex q^o seq^o. Sequitur autem ex h^o: quod ponit ens finitum in parte non esse. **g^o** ens finitum in parte non esse impossibile. **g^o** ens finitum in parte esse e necessarium. Tale autem ens dicat^{ur} deum. **g^o** deum esse e necessarium.

¶ **¶** sit ens sumum in virtute.

Omnis ens quanto magis habet virtutis: tanto magis appropinquat ad immensitatem et summitatem virtutis. Sed quanto magis appropinquat ad immensitatem et summitatem virtutis: tanto magis appropinquat ad nichil: tanto minus. **g^o** a pars ad plenum quanto ens magis habet virtutis: tanto minus habet virtutis. sed h^o e falsum et impossibile. quod dicitur. **g^o** id est ex q^o seq^o. Sequitur autem ex h^o: quod ponit ens sumum in virtute non esse. **g^o** ens sumum in virtute non esse impossibile. **g^o** ipse esse e necessarium. Tale autem ens dicat^{ur} esse deum. **g^o** deum esse e necessarium. ¶ **¶** Et permissis colligit^{ur}: quod ens quod e sumum in bonitate. in finitum in magnitudine. eternum in duratōe. imensum in parte et virtute: e summe sapiens. et summa veritas. aliter non esset summe bonum. caret enim pars in fine. aliter non esset eternum. nec simpliciter primum. Est et sumum in virtute: et ois perfectio perfectus et primum ois. aliter non esset summe potens et ois potes. Est finis ois. a liter si ois ad se non ordinasset: non esset summe sa-

pienter nec summe bonum. Est etiam purus actus. quod si in eo esset aliqd politans: esset in eo oppositio et ne diuersitas. ¶ **¶** **g^o** quod ois iste rōes bonitas magnitudo eternitas pias sapia volūtas virtus veritas gloria et filia sunt in eo reali. aliter non esset verus perfectus cum bonum magnum. et. et quod iste rōes in eo sunt vniū et idē in eē et nā. Si ei differret: non esset tale ens totum bonum totum magnum. et sic de alijs rōib^{us}. sua ei pō ē sua esse. aliter esset in eo dīa. Est etiam ab ipso ois esse et ois posse. aliter non esset summa et summa pō. Est si ab ipso e ois esse et ois posse: quod quod dicitur. quod quod potest: h^o et potest a seipso. ¶ **¶** Probatur autem **g^o** de necessitate esse tale ens: quod descripsimus. et pōns deum esse de necessitate.

¶ **¶** sit vniū et sumum. quod e pars articulus.

Dicobatur quod sit de necessitate tale ens: quale descripsimus: quod quod dicitur ens vniū et sumum esse: probatur: quod non sit nisi vniū et sumum. Illud ens e summe bonum: quod e supra ois bonum. sed supra probatur: quod de necessitate e dare ens summe bonum. **g^o** ipse e supra ois bonum. ¶ **¶** Non esset autem supra ois bonum: si esset duo vel plura summa bona. quod sumum summo non e magis. **g^o** etiam vniū sumum bonum. **g^o** etiam vniū et sumum. ¶ **¶** Si sunt plures dii: sunt plura entia infinita. cum probatur sit: quod sit ens infinitum. sed plura entia infinita esse e impossibile. quod si essent plura infinita: vniū esset extra aliud. acū infinitum dicat^{ur}: quod nulla mēsurā mēsurari potest: mēsurā vniū non apprehēdere a mēsurā alteri. et sic vna mēsurā aliā supgrēderet. et ita neutrum esset infinitum. cum extra infinitum nichil sit. Ergo impossibile e plures deos esse. **g^o** vniū et sumum. ¶ **¶** In deo sunt idē sua bonitas sua magnitudo sua eternitas sua potestas. et sic de alijs. et inter istas e summa et ois. summa vnitatis. summa identitatis. ut probatur e. sed bonitas dīa rōe sue nobilitatis et summitatis non potest esse aliqd bonum aliud a se egle sibi in bonis **g^o** nec eternitas dīa potest esse aliquid ens aliud a se sibi egle eē in duratōe et eternitate. sed si sunt plures dii: sunt plura entia eterna. **g^o** impossibile e plures deos esse. ¶ **¶** Si sunt plures dii: sunt plures ois potestates. sed plures ois potestates esse e impossibile. **g^o** vniū deū esse e necessarium. quod impossibile sit esse plures ois potestates: pars: quod aut potest vniū et potest alteri: et si sic: non sunt eē plures ois potestates. sed vniū aut potest vniū et potest alteri. sed sunt potestates diuersae. et sic nullū e ois. ex q^o quod potest vniū: non potest a. ¶ **¶** Impossibile est esse plura entia ois perfectōne perfecta. sed si sunt plures dii: sunt plura entia ois perfectōne perfecta. cum ita sit: quod intelligat^{ur} deū ois perfectōne p-

fectū agi impossibile ē ples deos ēē. g^o tū vnus
deus ēē ē necessariū. q^o autē ipso sit ēē pla etia oī
pfectōe pfecta. patz: qz si i quolqz ēēt oīs pfectō
qdqd pfectōis ēēt vno: ēē i alio. g^o i oibz ēēt v
na z eadē pfectio. Mō g^o sūt pla i pfectōe: nec
pla pfecta. s. vniū. Si autē dicat qz pfectio q ē
i vno n ē i a^o: i nullo erit oīs pfectio. imo cuiqz
deficiet oīs pfectō: ex q^o i quolqz pōit oīs pfectō

¶ Q^o i deo sit psonaz p^oalitas. z p^o
qz sint due persone. 2°. articulo.

Non minoris actualitatis p^oatīs z
nobilitatē ē bōitas infinita: qz bō
nitas finita. Sed qz bonitas fi
nita est ratio bono finito: qz pdu
cat nālī z ex se bō^o finitū: per p^ois
bōitas infinita ē rō bō^o finitū: qz p
ducit nālī z ex se bō^o finitū. g^o cū i deo sit bōi
tas infinita: pducet bō^o finitū. Nichil autē ali
ud a deo pōt ēē finitū: s. solus deus: vt pba
tū ē: g^o d^o cū sit bō^o finitū: pducet bō^o finitū
et p p^ois idē. z ē egle sibi i bōitate ēē z nā: cū su
p^o sit pbatū: qz nō possunt ēē duo vl pla infini
ta p eēz differētia. Lū g^o oīs actio sit suppo
itōz. s. suppoitū vt pducētis. z suppoitū: vt pro
ductū. it pducēs z pductū: oīz ēē distinctōes sup
pōitōz: cū idē nō possit seips pducere. In dis
erit suppo^o pducēs: z suppo^o pductū. z vtrum
qz dicat p^oas. cū p^oas dicat rōalis nē ididna
sba. z verū z p^o dicit i oīs p^oas: qz i creatur
eo qz i oīs dicat psona nē oīe fōicabillīs em
tia. seq^o g^o p^oas p^oalitas. ¶ Mō id qd ē pu
r^oac^oeternū z infini^o: agit eterne z infinte: z eter
nū z infini^o. al nō ēē pur^oac^oeternū z infini^o. s.
dē pur^oac^oeternū z infini^o. g^o agit etnālī z inf
nite z eternū z infini^o. s. oē tale ē dē. g^o d^o pdu
cit dē. Sic ē p^o z nālī ē creature: cū sit finita
opari pua magi qz mag^o eo qz mag^o pncipant
cuz creatura: qz magis accedūt ad finitātē. sic
miles qz facili^o dat vniū equū: qz vniū castrū. z
rer vniū castrū: qz ciuitatē. Sic z mliop^o ē p^o
et nālī dēo: cū sit infini^o. opari ea: qz sūt magna
simplr: qz ea qz sūt pua. al nō oparet hz modū
et vntē nē sue. nichil autē simplr mag^o. n^o fo
lus dē. g^o d^o pducit dē. seq^o g^o p^oas p^oalitas.
¶ In deo sūt dē sūi existerē z sūi agere: cū ip
se sit pur^oac^o. s. dē ē dē i emido. g^o erit dē i a
gēdo. g^o d^o pducit dē: al dē ēē dē i emido. z
nō ēē dē i agēdo. seq^o g^o psonaz p^oalitas.
¶ Impossibile ē vnā z eadē z simplicē eēz dista
re a nichilo i infinitū: et non distare a nichilo

in infinitū. qz implicatur dīctio. s. diuina ēē
ē eadē cū sua pō qz simplr ē. z cū ipa ēē sit infini
ta distat a nichilo i infinitū. S. si de se z nālīter
nichil pōt pducē sua pō: nō distat a nichilo
i infinitū. imo hz secū ānerū nichil. ex q^o de se ni
chil pōt pducere. g^o dīa ēē distat a nichilo i infi
nitū. z dīa pō qz eadē cū dīa ēē nō distat a nichil
lo: s. h^o ē ipossibile. g^o dīa pō pōt aliqd de se z ex
se pducere nō finitū: qz dīstabilis nō ē: cū sit sim
plr. g^o pducit de se z ex se infinitū. seq^o g^o p^oas
p^oalitas. ¶ Mobilit^o ē illud ēē: qd bō^o ē z bō^o
facit. infini^o ē: z infini^o facit eternū: z eternū
facit. pfectū ē: z pfectū facit: qz illud qd nō facit.
alr pō z p^oatō ēēnt nobilitiora: qz sit act^o. S.
dē nō sō ē ē nobilit^o oī ēte. s. ē simplr nobilit^o
mū. g^o ipe cū sit sūme bō^o infini^o z pfect^o: vt su
pra pbatū ē. pducet bō^o infini^o eternū z pfe
ctū. qz pducēdo bō^o finitū: nō cōcēret actū suū:
qz ad teriz ad qz. cūz sit finit^o sibi ipi: qz ē finit^o.
nec i tali actu suū eēz cōcāret. Nichil autē pōt
ēē bō^o infini^o eternū z pfectū: nisi solus dē. g^o
dē ē pducēs dē egle sibi i oibz. Probauit^o g^o
i oīs ēē duas p^oas. vnā pducētē z aliā pro
ductā. p^oas producatē appellā patre. z p^oo
nam productam filiū appellamus.

¶ Q^ore psona producat dicat pater
et psona pducta dicat fili^o. 3°. ar.
¶ Mō illud qd producat ē ē alit^o
hz nē p^oatōz: z hz pncipalē pro
ductū mō^o z ordies. z ē eadē ēē z
nā cū producatē: dī z ē fili^o producatē
tis. z producatē dī p^oatū sint relatiā. Sic vidē
et dīct^o: qz hō gñat^o ab a^o hōie. dīct^o fili^o: a q^o
ē immediate gñat^o: qz ē ēē gñantis. z edūct^o i
ēē ab eo p nālē gñatōz. z pncipat cū eo hz spe
ciē eadē ēēz z nās. z procedit ab eo hz pncipa
lez producatē mō^o z ordies: qz procedit ab eo
p gñatōz z immediate. z si hō gñat^o: a pte be
ret aīaz: p qz ē hō: vīoz i pfectioni mō^o ēēt fili^o
et. Et si eēta pte hz rōz sba: z ab hz adiutorio
mīs: adhuc ēēt vīoz i pfectioni mō^o filius et.
et si eadē ēēz hēret cū eo z ab eo: adhuc vīo
ri mō^o ēēt fili^o eius. z p p^ois p^oatē vīoz i pfe
ctiōi modo pī. Lū g^o deus rōe sue sūme no
bilitatē actualitatis z secūditatē producat de se
toto egle sibi p oīa z nālī: qz probatū ē qz dē
ē dē i agēdo: sic i emido sic etiam productio
ista hz pncipalē ordies producatē. qz sic vna
litas pōt ē trītate: sic processio vni^o de vno per
mō^o gñatōis pōt ē ordine nē processione: q

Quart^o artic^o.

no ē p mo⁹ gñatōis. nec vn⁹ ex vno. s. vn⁹ ex du
ab⁹. verū sine i oīs i productōe qv⁹ producti
ab vno: producti oīes filij. ⁊ producti pī. ⁊ tā
to venozī m⁹ q⁹ i reb⁹ creatis: q⁹to venozī m⁹
oīa p dca iueniuntur i diuina generatiōe.

¶ Quid sit dare tertiā psonā. 4° articl^o.

Desidero, quod si quidam deus, qui seipsum non videt, non possit seipsum videre, non possit seipsum videre, non possit seipsum videre.

Probato q̄ i deo sit p̄sona pat̄r
i filij: restat p̄bare tertiā p̄sonā
s. spūaliatē. Probato ē sup̄i: q̄
p̄r p̄dñt filij p̄ m̄o n̄ ē idē pa
tri i lba i eq̄l p̄ oīa. Sic ḡ nāle
ē p̄t filij gnare: ita nāle ē i filij
amare. cū sit i finite bōi. Et sic nāle ē filio ḡnā
ri a patre: ita nāle ē i p̄tōr amare. inde arguit̄
sic: ¶ Dis amor: ver̄ actual? i p̄fect? regnū d̄
necitate amātē amatū i amar: s̄ i deo ē amor
ver̄ actual? i p̄f? i ē ibi amās p̄z: ē p̄sona. i
amar? filij: q̄ ē p̄sona. vt pbatū ē. ḡ i amor p̄
cedēs a p̄tē i filij i eo? erit p̄sona. al amor d̄i
nō ēē tāte a actualitatē bōnitatē magnitudinē rē.
q̄tē ē amāz a amatū. Im̄pō ē i deo ēē aliqd
accūs. cū ēē dīa (vt pbatū ē) sit simplicissima
i nobilissima. S̄ i amor p̄iūs i filij nō ēē p̄so
na: ēē ille amor a accūs. ḡ nccē cū illū amorē ēē
p̄sonam. ¶ Atē actualitatē i feciditatē amar
i deo sit gnare. s̄ p̄ gnare erit p̄sona de p̄sona
sic filij p̄tē. ḡ de amor ē p̄iūs i filij cū p̄tē p̄sona
¶ Maior vnitās q̄ p̄tē ē salua distinctō sup
positio: debet ēē int̄ p̄tē i filij. cū m̄cos sit
sūma p̄cor. s̄ vnitās eccl̄ i opatōis ē maior
i vnitatē eccl̄ tū. ḡ p̄tē filij vniēt nō s̄ō ēē. s̄ i
opatōis nāli i finite rectū: q̄ sit i eq̄l p̄ oīa. b̄ af
nō ēē: nisi illū p̄ductū ēē p̄tē i filij. q̄ p̄ductō
p̄tē i filij eq̄l i p̄cor daret̄ q̄ ad oēs rōes i dig
nitates. ¶ Dis opatō sic ē suppositio v̄ i suppo
sitiō vt terminā a q̄: ita oēs q̄ sit suppositio vt i
m̄ni ad q̄. Cū ḡ oēs dignitates q̄ sūt p̄tē i
f̄: sint actiē: sic p̄tē p̄p̄o i filij p̄sona: sic op̄
opatō siue p̄ductio i n̄t̄feca erit p̄sona. ¶ Itz
ḡ: q̄ si ponat̄ i dīs p̄dca p̄sonaz pluralitas
qua pbatū ē: q̄ oēs dignitates dīc b̄it actūs
finitos i n̄t̄fecos i p̄ficos h̄ oēs rōes. sic b̄oitās
bonificatiū bonificabile i bonificare. mag
nitudo magnificatiū magnific i mag. i sic de
ob̄alijs dignitatib̄. Si aut̄ nō ponat̄ dīs
p̄dca p̄sonaz pluralitas: nulla dignitas oīaia
h̄bit actū nāle i n̄t̄feco. imo erūt oēs oc̄ofe
i n̄t̄feco i carētēs nāli p̄fectō i feciditate. nec
h̄bit de? cūl sūmā i i n̄t̄feco amorē p̄dat. nec
a q̄ sūme i i finite diligaē. Poterit aut̄ opari

de nichilo aliqd/sic creaturas. & se aut nichil
potent opari. & sic tñ nō erit ens nobilissimu
actualiſſi & pſiſſi. eo q nō erit acti & se tñ
fr: neqz bebit pfectas rōes. qd est impossibile
¶ Quare pſona procedēs a piet ſi oī ſp ſc

Q Robam? supi? q ex amore pñs ad fili
uz 7 e? pcedit tertia pñona. quā appel
lam? sps scs. eo q sic qñ duo hōies mūno 7 i
time diligēt fessic spmūz eoz cōcāto / 7 qdā i
tūz resnāz eoz amoris īpulsus. ppter qd 7 illi
dñr hñt vñū sps: qdē amārū affectat cū a
micitia. vñdē velle sic: qd p amādō filiū iñā
7 sūma dilectōe: cū sit sūme bon? 7 filij amādō
pñz iñā 7 sūma dilectōe ad iñicē i isto amore
cōcāt: pñona pcedēs p mo? mutui amoris 7
tūm dñs pñs: q sic sps vitalis ē nē? 7 vñio eoz
pñs 7 fessic: sic fimo nobilitiū mo? ē spūs fessic nē?
pñs 7 filij. 7 nō dñ filij: qz ali? ē mod? i dñs: qz
vñ? pcedit ab vño p mo? gñatōis. ali? q vñū
pcedit a duob? p mo? amoris. ¶ Sicif etiā i
appellat scūs: q ē op? scificatōis et scificatō
one pcedēs: qz p diligēdo filiū sūmo 7 i lmo
et etno amor ē filio iñocēs. et i? diligēdo pñz
sū iñor etno amor ē pñ iñocēs. 7 qz et iñō iñ
mo amore q pñ ē iñocēs filio 7 e? pcedit: dñ
scs. q sic ē et nā spīratia āboz: sic ē et nā ābo
rūz scificatia. dñ etiā scs: qz iñocēs eo q a deo
pñat 7 plet dñz nūq pñoz. q nō possint ei
plures q tres nec pauciores sint: et sequenti
b? declarare intendimus 7 probare.

¶ Quid diuini sint tñ tres persone.

Et supioribz pbatū ē: qđ dītatē sint tres
pīoe. qđ vna applanat patrē. alia filiū
qđ a pīe procedit. alia spīritū s: qđ a pīe z
filiū. Pater ē pīoa: qđ a nullo pcedit. s. i. a
ipso fō pcedit a^o. s. filiū. Alia ē pīoa. s. filiū: qđ
dit ab alia. z ab ipa pcedit a^o. Alia ē pīoa: qđ
pcedit a duabz. z ab ipa nlla. s. pīoe s. pīe.
babz qđ pīa: qđ nō possint eē: 3. pīoe. s.
cūdo pbatū ē: pālī offēdo eī pīa pīoz nō
mīa z pīetates. ¶ Dēs dignitates z rōes dī
uīe sūt dō pīa sūt z pīe nīssimē: qđ sint dī
qd nō. s. pīe nō pūt signīari z dīstīgī z dēstī
rī nīb numero z nūo nīario. qđ neqz pīoe. a
lī dīgīates dīas z pīoas ērit rēalīs dīstīa a
et hī sīc: dīgīates dīe nō erūt dō rō pīuēdē
supīōra sēu pīoas: qđ ē pīossībile. qđ aut rōes
et dīgīates hī dō sūt ī nūo nīario hī pīetates
dīe. n. qđ ēbō: aut ē dīoas. vī dīstīficat
vī dīstīficare. et oīe qđ ē mag^o: aut ē magnī

cās. vñ magnificatū. vñ magnificare. et sic de alijs. Et nō possit rō p̄pleta dignitatū inueniri in mōi nūo q̄ iternario. n̄ciueniat i maio ri: erūt p̄de die i nūo ternario. ¶ Ille nūo q̄ ē oib⁹ alijs nobilior et necessarius: oīs pōi diti te: et q̄ pbatū ē q̄ ē ibi p̄fualitas. s̄z nūm⁹ tna ri⁹ ē alij nobilior et necessarius: cū nll⁹ act⁹ pos sit ēē sine nūo tñario. et h̄ pater: q̄ i oī actū oīs dare tñm⁹ a q̄ et ad q̄: actū mē neri vñusq̄ tñi. ḡ i ditate erit nūer⁹ tñari⁹. Ille nūo car⁹ p res magis p̄fomit et reglate et ordiate se ha bēt p̄nedus ē i oīs: cū sitibi sūm⁹ ordo. nō di cit⁹ t̄p̄is: s̄z p̄cessiōis seu origis. s̄z nūer⁹ tñari⁹ vñ pōi i oīs hēt p̄res p̄fomes r̄l̄tas et ordi / natas: q̄ q̄cūq̄ p̄fōa dīa p̄sideret: due alie ēē eā eq̄l̄r respiciūt: et eq̄l̄r respiciūt ab ea. Imo q̄ mirabile ē et singulare i oīs p̄siderata quīs vna p̄fōa tā q̄ p vna p̄te nūeri ternarij et alijs du / ab⁹ eā eq̄l̄r respiciētib⁹ sit māgul⁹. vñ si p̄sideret p̄fōas patris. p̄fōa filij et sp̄s sc̄i eā eq̄l̄r respici ūt: et eq̄l̄r respiciūt ab ea. si p̄sideres p̄fōas filij eq̄l̄r et imediate respiciūt eā pat̄ et sp̄s sc̄i: et res piciūt ab ea. si p̄sideres p̄fōas sp̄s sc̄i: eq̄l̄r res piciūt eā p̄ et filij et respiciūt ab ea. et ita sep̄ sit māgul⁹. et q̄ h̄ sit p̄siderata q̄z p̄fōa: sit ibi circūl⁹. Et ita numer⁹ ternarij māgul⁹ et triā gul⁹ circūl⁹ et circūl⁹ māgul⁹. In nullo autē aū nūo pōt inueniri ista armonia ista pulchri / tudo nisi i nūo ternarij. et nō i quocūq̄ nūo ter narij. q̄ nō i nūo ternarij directe p̄ducto. s̄z eis i n̄ ternarij directe p̄ducto. et eq̄l̄r se hāt ad p̄ et 3. et eo. nō tñ p̄ eq̄l̄r se hāt ad 3. et 2. nec 3. ad 2. et 2. S̄z h̄ iuenit i ternario ordiato eo m⁹: q̄ numer⁹ ternarij ponit i oīs. ḡ p̄z: q̄ i oīs sūt tñi. 3. p̄one. et ena q̄ sic sūt ordiate et disti / ctes sic dicit. ¶ Sedō p̄bam⁹: q̄ i oīs nō sūt n̄ tres p̄fōne. ostēdēdo nōia p̄fōnz et p̄p̄tates e ar. Oīa illa q̄ sūt i oīs: sūt p̄fectissima et i sū / mo ēē. s̄z si eēt pl̄res p̄tes vñ pl̄res filij vñ plu / res sp̄s sc̄i: aut ēē nūcūz ēē pl̄res p̄tes aut pl̄res filios aut pl̄res sp̄s sc̄i: aut nō. si nō ēē nūcūz eos ēē pl̄res: nō sūt. nā q̄d q̄d ē i oīs: ēē nūcūz. et nō p̄t̄gēs. Si ēē nūcūz eos ēē pl̄res: ḡ i nul lo repit p̄fca p̄pleta et coeq̄l̄r rō paternitat⁹ fili / atōis et spiratōis. ḡ null⁹ ē p̄fect⁹ p̄z null⁹ p̄f⁹ fili⁹ null⁹ p̄f⁹ sp̄s sc̄i. et q̄ nō suffic vñ p̄z nec vñ fili⁹ nec vñ sp̄s sc̄i. ḡ null⁹ p̄fē bon⁹ null⁹ p̄fē p̄ducit null⁹ p̄fē p̄ducit null⁹ p̄fē dat nec recipit. s̄z h̄ ē ipo. ḡ nō ē dare q̄rta vñ vltimo rē p̄fōa: q̄ sit p̄ vñ fili⁹ vñ sp̄s sc̄i. Si autē dicat

q̄ sit. 4. p̄fōa vñ vltima: q̄ nō ē p̄z nec fili⁹ nec sp̄s sc̄i: nō erit tal⁹ p̄fōa p̄ducta a p̄te et filio et sp̄a sc̄o: i q̄ p̄z et fili⁹ et sp̄s sc̄i: et q̄ p̄ducta p̄fōa nō erit p̄z nec fili⁹ nec sp̄s sc̄i. cū tñ oīs actio sit suppositio. Si autē dicat: q̄ nō p̄ducit anib⁹ p̄fōis: s̄z ab vna vñ a duab⁹: seq̄ idē icōueniēt q̄d p̄. Et vltima b⁹ q̄ p̄fōa p̄ducta imediate et maior amore et gemitate ad hereditillie l illi: a q̄ p̄ducet: q̄ a q̄ nō p̄ducet. ¶ Oīs rō p̄n ap̄ij actie et p̄fōne supra si p̄fē et s̄z totale suā rōes suā: de nūcitate req̄rit. 3. terminos. s̄. p̄nci / piū p̄ncipiās et nō p̄ncipiātū. vñ nichil eā p̄ce / dat. al ēēt processus i finitū a p̄te aū. Et p̄nci / piātū et nō p̄ncipiās. al ēēt processus i finitū a p̄te post. Et p̄nci p̄ncipiātū et p̄ncipiās. q̄d ē mē iter ea. et sapit nāz vñusq̄. P̄d pōt pluri b⁹ q̄ istis t̄mb⁹ modis dici p̄ncipium: seu esse. nec sine istis t̄mb⁹ pōt rō et p̄fca rō p̄nci rep̄m. s̄z i deo est tōlis et p̄fissima rō p̄nci: ergo erit i oīs p̄nci p̄ncipiās et nō p̄ncipiātū. et istud p̄nci dicit m̄p̄z. Et p̄nci nō p̄ncipiās et p̄ncipiātū. et is / tud dicit p̄nci s̄z. Et p̄nci p̄ncipiātū et p̄ncipiāt et istud dicit p̄nci. q̄ ē p̄ncipiāt a p̄te. et p̄ncipiāt cū p̄te sp̄s sc̄i. Ergo sūt tñi. 3. p̄one et nō pl̄res Et sic probantur p̄m. 2. 3. et 4. articulum

De creatōe. 5. articulus.
Quintus articulus. q̄ dicitur creatio mū di. Et h̄ probantur sic. Bōitas di uina magni oīa eternitas p̄tās et cetera dignitates die sūt i deo vñ et idē. S̄z p̄tās dīa nō pōt aliqd: q̄d nō sit de nā sua coeq̄re sibi i magnitudine sicut bonitate nec i p̄tate: ḡ neq̄ i eternitate. Et ḡ mūd⁹ nec aliqd aliud a deo sit de ēē dei: nō s̄z seq̄: q̄ nō sit etern⁹: imo q̄ nō pōt ēē etern⁹. Et h̄ idē ē de q̄cūq̄ re a deo. ¶ Probantur et q̄ ē ops et q̄ nō ē ops nisi vñ. et sic oīa q̄ sūt: sūt ab ipso producta. al nō ēēt ops. ideo arguitur sic. ¶ Si de productū mūdū: aut produxit eū de ente eter⁹ aut de ente nō eterno aut de nichilo. nō de ente eterno. q̄ cū nichil sit eternū ēē n̄ de: vñ pro batū ē: ēēt mūd⁹ de s̄bā dei. imo ēēt idem cū s̄bā dei. eo q̄ ē simplicissima: nō pōt cōicari nisi tō Nec de ente nō eterno potuit eū producere ab e tno. q̄ ē dicit. Nec de nichilo potat eū p̄ducere ab eterno. q̄ q̄d ex nichilo ēē accept⁹: fuit verū dicere aliqui q̄ nō fuit. al ex nichilo creati non ponit. ¶ Rome ei et rō creatōis: q̄ dicit creatio de nichilo factio manifeste declarāt: q̄ oīe cre / atū cepit ēē: ex quo de nichilo factū ē. q̄d aū ē

Sextus articulus.

pit eē: nō ē eternū. nullū g^o creatur pōt eē eter-
nū. eternū ei nō pōt eē nisi de eterno. ¶ Omne
illud qd plus picipat accedit ad nās eterni-
tatis: plus picipat nās entitat. et nobilius est
eo: qd mīus picipat. S; si mūdus ē eternus:
corrupto ē eterna s; spēs et s; nū. cū omne qd
gnat: corruptatur. ¶ Inatio autē ē eterna s; spe-
cie: et nō s; nū. cū nullū suppositū ex quo cor-
ruptū ē: redeat idē nū. g^o corruptio nobilitat
ē gnatōe. s; h^o ē pōssibile g^o et. Corruptio e-
tia nō erit pōr gnatōe neq; e^o: eo q^o eternū nō
ē pōr eterno. cū nō pōssupponat gnatōe de nēcēta-
te corruptōis. et gnatōe ad de q^o fit. et corruptio
id de q^o fit. et sic neq; ē eternus: qd ē dīctio.
¶ Nulla potestas plus pōt s; rōe alia q^o s;
rōe ppa: q^o plus pōss; i a q^o i seipō. sic nec bōi-
tas pōt dici mag^o bōa s; rōe potestatis: q^o s;
rōe bōitatis. S; potestas oīa nō pōt alicui: q^o
nō sit de eē sua: dare potestātē: q^o sit infinita s;
rōe potestatis: q^o sit infinita i q^o potestas.
pōss; i infinita et i infinita. et sic eēt deus. g^o sic po-
testas oīa pōt alicui cōicare dū dōes infinitam.
¶ Omne illud p qd eē oīa trāscēdit s; oīa
alia a se ē necessariū. al eē oīa nō eēt nobilitat /
ma actualissima singularissima et vnice vnica.
S; si aliqd aliud a deo eēt v^o pōss; ē eternū:
eē oīa nō trāscēderet illud i eternitate. g^o nichil
aliud a deo ē eternū: nec pōt eē eternū. Non ei
deus eēt opō: nisi oīa q^o sūt pnapia sūt. nec eēt
simplr pms: nisi oīa alia a se pcederet et pnci-
piat. q^o p; q^o qd qd ē aliud a deo ē creatur. et
p; nō ē eternū. cū oē catū sit de nō eē ad eē de /
De creatōe. vi. articulus. (ductū.

Scriptus articulus ē recreatio. ad ppo-
bādū autē recreatōis o; qūtuor pro-
bat. ¶ Primū q^o pmi pētes peccau-
rūt. et q^o pēs eorū cōibus hōibus
gnale copalr. q^o ē gnale spūalr.
b^o ē q^o ad aīas. q^o ē necessaria recreatio.
¶ Q^o pmi parentes peccauerunt.

Deus q^o creauit mūdū (vt probatū ē) cre-
auit seu fecit hōies: q^o ē pō mūdū. q^o cū
sit nō rōabilis: fecit talē: vt discerneret iter bō-
et malū. et diligeret bō- et odiret malū. alr fr-
stra fecisset eū nō rōalis. et vī malus bō mag^o
diligere et sūmū bō sūme et libere diligeret.
Et ate ei nobilitat ē sūmū bō: qd libere vult
et o; diligi. s; h^o g^o bō scūs ē a deo bōus et ad
bō ordiatus. factus ē etiā iustus: q^o iusticia

ē bō diligere. et sūma iusticia ē sūmū bō: sūmū
diligere. et cū sit scūs ad diligēdū bō sūmus:
libere meret. et o; q^o assequit illud. al frustra scūs
eēt ad illud. et si illud assequit: assequit et mere-
tur beatitudines. al sūmus bonū nō esset sum-
mū: si nō esset beatitudo assequētib; ipsū.
Factus est etiam homo ad viuendum s; sūi
institutionem non ad moriendum: cum mors
non sit beatitudo s; miseria. vt si seruaret or-
dinē sibi a deo inditū: mereret beatitudines vī-
tū. s. eterna et glia. Si autē nō seruaret: s; mu-
taret illū ordiē: pūret morte i felicitate et igno-
minia. ¶ His pmissis arguim^o sic. ¶ Dis nā i
recitatōe a deo instituta et ad sūmū bō et bōi-
tates ordiata: s; ordiē a deo sibi inditū opes
bōie: et bōa et mag^o opa opat et nō pua. Si autē
opat mala et pua opa semp: aut mag^o q^o bō et
mag^o nō seq^o ordiē sibi a deo inditū. s; mutat illū
et p nō peccat: q^o nō stat i obedientia dei. et nō tē-
dit ad finē ad q^o scā erat. et si talis mutatio ine-
niat i quol; idūo illū nō: o; q^o illa mutatio i-
cepit i illo: v^o i illis a q^o oīa illū nō inditūa /
processerūt. al nō inderet i oīb; S; nā hūana
ē a deo i rctudie instituta: et ad sūmū bō et bōi-
tates ordiata: vt probatū ē. g^o cū nō opes bō
et mag^o opa: vt plimū. q^o videt^o q^o i hōib; m^o
rū de malo: et p; de bō. nō i aliq^o hōie ē rātū
de bō q^o exberz eē. De q^o q^o hōis p dūo i sūmū
ē mutata. nā a deo: q^o illa mutatio ē nlla et sūa
ordiatiō dei. nō ab alio q^o pōss; hōies mutat /
volūtates suā. q^o si nō hēret culpā: et p nō nec
penā. g^o illa mutatio ē ab ipō hōie i eo: q^o hūit
nās opadi bō cū libertate et seruādi rctitudiē
q^o seruauit: q^o si sūi libertate bō mo nās hūit /
nō hēret meritū: nō pōss; flecti ad sūmū. sic i g^o:
q^o nō cū libertate s; cū nō fuit nēcitate calefac: nō
mret: nō pōt flecti ad frigesca qdū. et cū illa mu-
tatio inētiat i oīb; hōib; o; q^o i cepit i pmi pē-
tib; a q^o bō s; hōies processerūt. seq^o g^o q^o p^o
ētes peccauerūt. ¶ Si p^o pētes nō peccasset: tā
ipō q^o oēs diruati ab eis eēt virtuosī virtuti-
b; politias nālī et hī politiaz virtutū eēte
is nālī: eo q^o nā hūa a sui institutōe ordiata ē
ad virtutes. vt sup^o a pōtine declaratum est et
sic virtuosos homines generaret. ¶ Eadem
autem sūmū q^o omnes homines qui volunt
ē virtuosī: p dās virtutib; hūit eas p adq^o sūo
nē et nō p nās. Cū g^o ista p dās et mutano re-
piat i oīb; hōib; o; q^o i cepit i pmi pētib; al
nō eēt gnale ad oēs hōies. g^o pmi pētes pecca-

acrit. ¶ De ppositu et dno bncipis: quoz
vna actualis et nobilis ē a: magis inclinatur et inclina-
ri dicitur ad pfectōnes nobilioris et actualioris q̄
min⁹ nobilis et min⁹ actualis. S3 hō pposit⁹ ex aīa
et cor: et aīa nobilior ē cor: g⁹ hō magis inclina-
bitur ad aīe pfectōes q̄ corporis. S3 p̄uū vidē⁹
i oib⁹ hōib⁹. g⁹ ista p̄uū et iordinatio icēpit
i p̄mis pētib⁹. a q̄b⁹ oēs alij p̄cesserūt. alio nō
ēet gñal. g⁹ p̄mi p̄ctes peccauerūt. ¶ Oēs ho-
mines cū diffinitate et labore opantur virtuosē et
cū facilitate et leuitate vicia. b⁹ aut nō pōt inēē
hōib⁹ a nā iustitia. qz male et ad malū ēet insti-
tuta. S3 iū supra pbatū ē. Cū g⁹ b⁹ iustit oibus
hōib⁹ ierit eis a nā corrupta: et cū iust oib⁹ ho-
mib⁹: o3 q̄ icēpit ista corruptio i p̄mis pētib⁹
al nō ēet gñal. g⁹ p̄ p̄ctes peccauerūt. ¶ Oīs
nā iustitias augmētū et decemūt: vebemūt opa
et suas opatōes nāls i statu augmētū: q̄ i statu
decemūt. et magis resistit suo dno. Sed cū b⁹ g⁹
nā hūā: q̄ ē crata ad iūgēdū bō et ad odien-
dū malū. deberet ēē p̄na et iudiciata magis ad bō
et v̄tutes: et foris i malū et vicia i statu augmētū
et iūgēdū: q̄ i statu decemūt et iudiciat. S3 p̄uū
vidē⁹ i oib⁹ hōib⁹: qz magis sūt p̄mi ad pec-
cata i statu iūgēdū q̄ i statu decemūt. et cū b⁹ nō iust
oib⁹ hōib⁹ a nē iustitiae: qz i rectitudine ē iustitū-
tuta. o3 q̄ iustit a nā corrupta et puerfa. et b⁹ cū i
iust oib⁹ hōib⁹: o3 q̄ icēpit ista corruptio et puer-
fio i p̄mis pētib⁹: al nē ēet gñal. g⁹ p̄ p̄ctes pec-
cauerūt. ¶ Qz p̄ctes p̄moz pētib⁹ sit
gñale oib⁹ hōibus corporali.

Natura hūā plus hēt nālī a creatōe p̄fer-
etior nobilitatē: cū sit creata ad diligē-
dus bō: q̄ nā brutalis et irrationalis. idē sic argu-
itur. ¶ Oīs nā q̄to nobilior ē creatura: rāto nālī
magis debet ēē ab oī ipectōe et nēitate elōgata
S3 nā hūā nobilior ē oī nā irrationali. g⁹ magis
o3 ēē elōgata ab oī ipectōe et nēitate q̄ nā ir-
rationalis. Adēus aut p̄uū: qz puer qm̄ natus ē: q̄
nā admittit et ei: moreretur. et idiget pluribus: q̄
aīalia irrationalia: quoz mīta mouētur de loco
ad locū immediate cū sūt nati: et reuēntur pluribus
p̄ctis et nēitatibus et ipectōibus et expōitibus
hō aīui nātūte: q̄ alij aliud aīal. al ē g⁹ i no-
biliori sbo ista ipectō iudiciat. et b⁹ nō possit inēē
nē hūāne a sui iustitiae: et b⁹ sit i oī hōie. o3 q̄
b⁹ sit rōe p̄cti gñal et iustitiae: que a p̄mis
pētib⁹ decisa i oīs hōies ē et iustitiae. ¶ Nulla
pena ipōit a iusto iudice sibi culpa. s3 oēs hōi-
ues iustitiae iustitiae iustitia morali iudiciant a

sui nātūte multis pētis tribulatōibus dolo-
ribus et erūnis. g⁹ rōe alicuius culpe. q̄ ē i v̄tutē
q3. s3 i iustis iustitia morali nō ē p̄ctis sibi culpa
p̄cti actualis. g⁹ o3 tā iustis q̄ i iustis ēē aliquod
p̄ctis cōe. rōe cū oēs p̄uū. alr deus ēet in-
iustus. nullū aut p̄ctis pōt ēē cōe oibus hōibus
iustis iustitia morali et iustis nisi p̄ctis origi-
male. g⁹ ip̄s ē gñale corporali. ¶ Deus fecit hōi-
nē ad viuēdū nō ad moriēdū. s3 oēs hōies ge-
nerali moriuntur: o3 q̄ moris adueniat p̄ctm̄.
nō ei moris venisset p̄ctm̄. cū sit p̄ctm̄ mori nē
p̄ctm̄. qz nichil educit p̄ctm̄ i ēē. nec ab aliq̄
bō. cū moris sit mala et p̄uatio. g⁹ venit p̄ctm̄
et malū ita gñale sibi mortalitas ē gñal. s3 mori
ē oibus gñal corporali. g⁹ et p̄ctis ē oibus gñale
corporali. ¶ Oīs nā q̄ magis et melius ē ordina-
ta ad vitā paucioribus indiget ad vitā i viuē-
do q̄ illa q̄ minus et nō ita bne ē ordinata ad
vitā. S3 nā hūāna magis et melius ē ordinata
ad vitā q̄ aliq̄ a nā corporali aīata. vt p̄ctm̄ ē.
g⁹ paucioribus indiget i viuēdo q̄ aliq̄ aliud
aīal. S3 nos videmus p̄uū. qz aues a nātūte
te hēt plumas p̄ tunicā et sua cibaria sūt scia
et muto et silia hēt lanā p̄ tunicā et herbā p̄ ci-
bo et stramē p̄ lecto. hō aut indiget tunica cam-
ra olla boue aratro furro medico et multis.
q̄ lōgū ēet narrare. g⁹ cū nēitas multoz ipoz
tet defēz: defectus aut nō pueniāt nē culpa et
p̄cto: et ista nēitas iustitiae et sit cōis oibus hōi-
bus: o3 vt p̄ctis et culpa ipsius nēitatē sit gñal
oibus hōibus corporali. ¶ Oīs actus creatur
rōal qz ē cū libertate et virtuosus et viciosus. s3
p̄ actū virtuosū nō pōt deuiari nā hūāna a finē
idito sibi a deo. qz virtus ēet cā deuiatōis et ma-
li. qd ē ipō. Cū g⁹ tota nā hūāna sic deuiata
sit a fine sibi a deo idito: vt manifeste a3: o3 qz
tal deuiatio sit scia p̄ actū viciosus ita gñale sibi
ipa deuiatio. s3 deuiatio hōmū ē gñal corporali
cū oīa corpa hōmū corrupta et moriuntur: g⁹ rōi
cū et p̄ctis erit gñale oibus hōibus corporali. iustitiae
aut p̄ctis videmus originale: qz ab illis def-
cedit i singlos. a q̄bus hēt oēs hōies origine
et qz cū origine vniuersus q3 p̄fione trahit. et qz
sic oēs hōies a p̄mis pētib⁹ traxerūt sibi ori-
ginē: sic oīa p̄ctia a p̄mis pētib⁹ p̄cto sūt origiata.
¶ Nā i p̄mis pētib⁹ p̄ctis p̄moz pētib⁹ sūt
effica peccatrix infecta et corrupta. et ideo nō por-
tuit ipagare nisi peccatores infectos et corrup-
ptos: ratione cuius infectōis et corruptōis na-
tura humana ad peccata alia inclinatur.

Sext' articulo

¶ Quod peccatum pmo pntū sit
gnale oib' hōib' q' ad aīas.

Sic aīa p quā hō ē hō: et aīa gnante: et p
missis eēt manifestū: q' pcc' pmo pntū
ēēt gnale oib' hōib' q' ad aīas. s' q' nō ēa ge
nerate: s' a create: iducim' ad h' spales rōnes
¶ Quicūq' aliq' p' ordināf ad p'stitutōez s' b'
stāuale aliq' ēē specificū: nō sūt ppter aliud scā
nisi vt p'stitutū illud ēē specificū: nec ē illa pnc'
seq' motū modū actū p'ditōez t' ordinē illi' ēē
specifici: qd p'stitutū. al' nō idinarēf ad illud p'
stutūduz s' balr: nec eēt ipa p' ad iūcē nālī: t'
s' balr mixta. S' aīa t' corp' sūt ordiata ad p'sti
tutōez s' balr ēē specificī hōis: nec sūt ppter ali
qd aliud nisi vt sit hō. Ergo aīa t' corp' de ne
cessitate secut' motū mo' actū p'ditōez t' ordinē
ēē specificī hōis. S' spēs t' nā hūana: q' tota
erat i p'mis pētib': t' extra eos nichil: fuit tota i
secta pccō q' ad corp' t' q' ad aīas: t' p' aīa q'
corp' pcc' ēē icepti i aīa: q' i volūtate: eo q' p'
pētes noluerūt suare rectitudiez: q' creati erāt
cū tū possent seruare: si voluissent. q' oēs hōies
cū sint p'pagati a p'mis pētib': erūt i secti pccō n'
s' q' ad corp' s' etiā q' ad aīas: eo q' aīa nō
ē ob aliud: nisi vt sit hō. S' tū g' tota spēs hūa
na sit corrupta t' i secta pccō t' inimica dei: ime
diatē cū aīa aduenies corpore: cōstituit hōies:
tācito vep' ē dicit: q' ē hō: t' tācito i q' ē hō: ē i
lim' dei. t' sic ē pccō q' ad corp' t' aīas. Qu' q'
vult intelligere quo' pcc' ē i aīa: cōsideret: quo'
tota spēs hūana ē i secta t' corrupta pccō: t' q'
aīa nō ē: nisi vt sit hō: t' cōsideret: q' t' nō debz
mutare ordinē t' iusticiā i toto rōe p'is. cū to'
nō sit ppter pē. s' p' ppter to'. et sic i p'mis pē
tib' tota spēs hūana fuit exaltata sup oēs spēs
corpales p' g'raz: iūm q' si seruassent rectitudi
nē: ad q' iusticiā p' se t' sua posteritate beatitu
dinē: p'pagassent filios iustos. q' les ipi erāt.
q' hūissent p' nāz: qd p'mi pētes hūerūt p' g'raz
s' rōe p'cū: t' culpe pmo pntū tota spēs hūa
na q' ad p'mos pētes t' corp' possentatē ē s' b'
iugata infectōi t' pene. Et hēt pmo pntū po
ssentatē p' nāz: qd p'mi pētes hūerūt p' culpā. al'
de p' p'cedisset hōi sū aliq' merito p' g'raz q' pu
nirēt ppter culpā. t' sic sua iusticia eēt defectiua.
qd ē impossibile. S' q' iusticia dei tātū pūnat
i hōie ppter culpā: q' dedit p' g'raz. Nec ē ei pe
na criminis lese mag' gestatis. h' etiā hēt p'dino s'
mitutis: q' oēs q' de seruīs nālī: sūt serui a na
tūte. ¶ Quis aīa rōal' q' mouet corp' suū ad

viēdū his: quoz vsu corp' nō ē dignū: peccat
t' p' nās ē s' b'iecta pccō. S' aīa imēdiatē cū ē i
fusa cor': mouet corp'. al' nō eēt for' corp'is. nō
p' nās p' s' bal' hōis. nō eēt hō p' aīas rōalē
ad corp'is nēcitates. vt ad augmētū v' ad su
mēdū victū. vt cibū v' potū t' ad viēdū reb': q'
b' viuit. q' sūt creature dei. quoz vsu nō ē dig
nū corp' aliq' hōis. cū sit corruptū t' infectū. eo
q' p'mi pētes a q' b' oēs hōies hūerūt cor': iua:
fuerūt s' deū creatorem suū. Ergo aīa ex h' b'ēt
culpā gnālē. t' sic seq' q' pcc' ē gnale i oib' hō
ib' q' ad aīas. ¶ Impossibile ē vñū hōiez
hēre s' duos h' p' nās. s' si aīa hōis nō iustā a
cor': nec idinaf ad opatōes corp'is: hō q' p'stat
s' balr ex aīa t' cor': hēt hūi opadi bo' t' v' rutes
rōe aīe: q' mūda t' imaculata a deo i fusa ē cor'
t' hēt hūi opadi malū t' vicia rōe corp'is. qd
ē infectū. ¶ Hō g' i eodē tpe t' sp' hēbit idinafōez
ad bo' t' ad malū. al' nō oparet i v' rutes nā p'n
cipioz ipz p'stitutū. t' ita hō poterit eē s' i feta
t' t' ebz: p' lmo qd p' lē: si aīa nō idinaf ad aliq'
actū corpale: null' act' hōis erit viciōsus. eo q'
null' act' p' ad s' fine volūtate ē viciōsus. ¶ Adē
aut i multis hōib' multos act' viciōsus. g' o'z
q' aīa idinaf ad illos. cū oēs act' sint supposi
ti: o'z q' ad oēs act' suppositi idnēf p' ipz nā:
s' p'stitutū. t' ita ad o'z actū hōis idinaf aīa
Si aut dicat: q' aīa iusti hōis nō idinaf ad a
liq' actū corp'is. eo q' oīs act' corp'is: q' ē i feta
tū: ē mal': seq' q' aīa nō ē for' corp'is: t' q' nul
lus act' corp'is hōis iusti act' ē hōis. s' tū cor
pis. ¶ Propter q' oīa cū sint impossibilia: o'z dat
q' aīa inclinet ad corp'is actū. t' p' nās iusticia
cor'. ¶ Et q' b' seq': q' pcc' originale ē gnale q'
ad aīas. ¶ Quis p' nālī idinat suū to' p' ad o
patōes suas q' ad opatōes alienas. s' aīa ē
p' nālī hōis: q' p' idinabit hōies ad opatōes
aīe q' ad opatōes corp'is. ¶ Adē aut dicit i oī
b' hōib'. q' oēs hōies aut sūt p' corpales q'
spūales: aut saltē oēs hōies p'icipiūt a corpa
lib' actib' q' a spūalib'. ¶ Al' g' p' nās t' puer
sio aīe nō p'teē sū aliq' infectōe ad h' aīas: nāz
suā idināte. ¶ Al' aut infectōez dicit pcc'. eo
q' p' idinaf ad pcc'. g' pcc' ē gnale quoad
aīas. ¶ Quis nā seq' nālī cursū t' ordinē: ad q'
creata ē. nisi supueniat ipedies. S' aīa creata
ē ad itelligēdū t' nō ad ignorādū ad recolēdū
t' nō ad obliuiscēdū: ad diligēdū bo' t' nō ad
odiēdū: ad gl'iaz t' nō ad penā. vt supra pba
uim'. nulla aīa pūcta cor' tot' itelligit qd igno

re tot recollit et memorat: quot obliuiscit. dicitur
igitur tantum bonum: quod habet diligere. habet tantum de gloria
et quere: quod de pena et labore. Ergo ista concordia
non et diminutio quod est in aia cuiuslibet hominis: est per
liquor super emens alias impedientes et a suo fine deu-
ans. a quo fine non possit deuari aia nisi esset infecta.
Si est non inficeret a corpore: non impediret a corpore
suis naturalibus per exercitibus. Probatur ergo: quod
peccatum primo perit et quod ad alias omnibus hominibus generale

Quod sit recreatio.

Item possibile est aliquis ens creatum deuiare et
frustrari deum ab intentione sua et fine per ipsam rei
causam idcirco: cum ipse sit summe potes et summe sapiens.
Sed deus creauit homines principaliter ad diligendum de-
um recolendum et intelligendum: cum iste finis nobilio-
rit et magis naturalis: quod possit et debeat dari crea-
tori: eo quod ipsa est de memoria intellectus et volun-
tate et per consequens ad beatitudinem. sed per consequens est deuata natura
humana a deo fine: et per consequens a beatitudine. et tendit
in nichilum. ergo si non est recreatio: non assequitur deum in natura
humana fine: ad quam ipsa creauit. et sic sapientia sua
fuit defectiua in creando naturam humanam ad finem: quod per
uidit ipsa non assequitur. Sed hoc est impossibile: quod deus
crearet eum esse per quam natura humana quod per consequens tendit
in nichilum: reducat ad finem debitum. Probatur ergo
supra: quod natura humana tota est infecta corpore et spirituali
et sic per consequens est puata beatitudine et gloria et tendit ad
penam eternam. quod offendit deum: quod est eternum. Si ergo
esset recreatio per quam fieret satisfactio generalis: sic
peccatum et offensa sunt generalia: omnes homines tam iusti iusti-
cia morali quam iniusti darentur eternaliter: quod est impossibile
quod habet se ipsum suum et non diffinitum. neque natura dei habet
ret se ipsum: quod posset habere a se ipsum. neque posset sal-
uare aliquos homines in recreatione. Sed ergo recreationis esse
Si non esset recreatio: non posset deus iudicare
peccatores ad penam eternam pro peccato actuali. quod ma-
ius est illo: quod peccat peccato actuali: quam sit peccatum ori-
ginale. quod si iudicaretur semel ad penam eternam non
posset iterato ad penam eternam iudicari. Sed omnes
homines tam iusti iusticia morali quam iniusti sunt iudi-
cati ad penam eternam ratione peccati originalis. ergo peccatum
quod sunt in peccato actuali: non poterunt iudicari ad penam
eternam. ergo nec ad peccatores beatitudinis. cum iam sunt
iudicati. Et sic iusticia dei est defectiua in non iudi-
cando peccatum actuale. quod maior est et in iudicando peccatum
originale. quod minus est. Sed hoc est impossibile: quod omnis recreatio
esset. Cur deus non sit deus immediatus. sed per virtutes
nullum hominem quantumcumque iniustum posset peruenire ad
beatitudinem: si non esset recreatio: per quam fieret de peccato

cato originali satisfactio. ergo nec per vicium seu per
peccatum actuale aliquis quantumcumque peccator habet per
naturam eternam. quod si uirtus non potest esse causa glorie: nec uicium
causa pene. Sed hoc est impossibile: quod omnis recreationem esse.
Impossibile et irrationabile est deum aliquid seruare
et facere durare in esse absque aliquo fine et utilitate
Sed deus gubernat mundum et seruauit et seruauit in
esse a tempore primo peritum usque nunc. ergo hoc facit propter ali-
quod finem et utilitatem. sed si non esset recreatio: per quam
fieret satisfactio de peccato: quod natura humana puata a suo
fine: multiplicatio et generatio senescentia hominum et corporum
quod sunt propter homines: ad nichilum esset uoluta: sic perueniret
ad aliquod finem. ergo non debuit nec deus facere durare
multiplicationem hominum. Si autem dicat: quod facit durare
multiplicationem hominum: ut iusticia puniat
aut homines pro peccato originali. ergo faciet
durare generationem spiritum per spiritum puniat. et si spiritum dura-
re facit: nunquam ueniet ad complementum sua iusticia et
sua punitionis. et non faciet durare multiplicationes
hominum propter aliquod finem. ex quo non habet finem. quod est contra
dictum. ergo omnis recreatio est esse. Impossibile est crea-
turis aliquid per se posse destruere: quod deus possit repa-
re et restituere. quod per se possit creatura per deum. et sic
deus non esset opus. Sed hoc per peccatum deum uenit se a fine
sibi imposito et naturali. ergo deus potest eum ad persequendum finem re-
ducere. ergo deus potest homines recreare. Et si potest recre-
are: recreabit. quod si creatio de hominibus quod uoluit cre-
are homines: potuit. et sic per deum oia sunt per consequens uo-
luntate: sic recreatione. sic per consequens deus potest recreare
deus uoluntas deus per consequens per consequens. ut quod per consequens potest
uoluntas uoluit. cum in per consequens deus et uoluntate deus
non sit deus. Et si obijciat: quod multa potest deus facere:
quod non facit: deus per consequens deus potest facere: si non
facit sequitur inconueniens: oia talia uult facere. Et si ergo
non esset recreatio: sequitur: quod deus non assequitur in
humana fine ad quam creauit eam. et quod deus non habet per
etate sic magis erga naturam humanam quod est inconueniens
omnis quod hoc faciat ne sequatur aliquod inconueniens de perim-
sis: et etiam plura alia. ergo omnis recreatio est esse.

Quod deus sit glificatus: quod est. et articulus.

Debatur: quod natura humana a sui crea-
tione et institutione est a deo ad eternam
beatitudinem et gloriam ordinata. sed per
peccatum primo peritum est a suo fine te-
nuata: et per consequens eterna gloria et beati-
tudine puata. Unde arguitur sic:
Deus natura ad beatitudinem et eternam gloriam ordinata: et
ab ipsa beatitudine tenuata si reparet et reuocaret ad
statum primum et finem sibi inditum: eadem est de eternam
gloriam et beatitudinem restituenda. sed per recreationem qua

Contrarioz hie sūt cāe. s. pēz pmoz pētuz
fuit ppetratū cū delectatōe. g^o dñs iesus qⁱ sol^o
pōt r d^o satisfāce p dco pco: qz ē d^o r hō: d^o
satisfāce p dco pco cū passioe: qⁱ sit i alio iō et
sūmo gdu passiois. vt trāscēdat delectatōz pā.
vt pēz delectatōe satisfactōis. nulla aut passio
ē i sūmo gdu passiois sic moris. g^o dñs iesus
debuit mori. vt sua morte satisfācet p pco ori
giali. **P**rimi pētes p pēz origiale i obedie/
tes fuerūt: r tenuerūt se a deo tōlri. qz r q^o ad
volūtate r q^o ad cor^o. g^o dñs iesus qⁱ debuit fa
ce satisfactōz debuit se dare deo tōlri r q^o ad vo
lūtate r q^o ad cor^o. nō potuit aut tōlri se dare
deo: n^o vellet mori p deo r moreret. g^o dñs ies^o
iq^o hō debuit mori p deo r voluit mori. **I**m
po^o recreatorē r repatorē nē sufficiatē ad sati
sfactōē imo sufficiatiss^o r nobiliss^o trāscēdi r
supercelli i obedie v^o i aliq^o ope recreatōis re
patōis r satisfactōis ab aliq^o. qⁱ nē recreator
r repator. s. si dñs iesus qⁱ pbauit recreatorē
fōz r repatorē sufficiatiss^o r nobiliss^o: qz ē d^o r
hō: nō fuisse mortu^o q^o ad passionē mort^o r m
ritū: possz supari ab aliq^o: qⁱ possz mori p deo
g^o oportuit eū mori p deo iq^o hō. vt null^o hō
trāscēdere cū possit i obedie passioe r merito
De id p qd dñs iesus qⁱ recreatorē pbauit
magis pot eleuare r alare hōies ad honorādū
deū r pōis ad obediēdiū deo: encās. eo qⁱ nā
bu^o d^o deo reuerētia r obediāz tōlri i sūmo. is
tud et enobili^o op^o: qd creatā aliq^o deo possit i
pēdere. s. dñs iesus nō pōt p aliq^o tam eleua
re r alare hōies ad honorādū deū r sustiner
p deo mltas triblatōes r et si o^o mortē r pōis
ad tōlri obediēdiū: si cū ipse dñs iesus ver^o d^o r
ver^o hō mortu^o p^o hōies. g^o oportuit eū mo
ri. vt suo ex^o oēs hōies ad talē dei dilectōz r p
pletā obediētiāz r reuerētā animaret.

Cqⁱ delecterit ad iferos. i. articul^o.
Probauit pēz origiale cē gñale ad oēs
hōies corporāl^o r spūāl^o. r pōis oēs hō
mies puari bñtudinē r visioe seu finitōe sūmi
bōi. qd de finitōe sūma bñtudo. al ipse d^o cēt
sūmū bō^o. r pōis ex^o qⁱ oēs hōies rōe pā ori
gial^o reedūta sū^o bō^o: mortuū corporāl^o r aīe eo
rū p^o mortē corpis rōe eundē pā delectatū ad i
finitū. eo qⁱ rōe pā r offēse dei debet sū^o oēs cre
aturā cē. cū rōe i obedie sint viliores oi^o crea
ta. si cū i fuisse pēz origiale a scēderet ad sū^o.
In argu^o sic. oīs repator iust^o r p^o d^o sa
te oīa opa repator^o r recreator^o. s. dñs iesus

fuit iust^o repator r recreator nē hu^o vt d^o ē. g^o
fca repatorē r i creatōe p satisfactōz de pco ori
debuit delectere ad iferos. vt educet de iferis e
os: qⁱ rōe pā orig. apud iferos detinebāt. vt sic
voluit mori p recreatōis r repatōis: sic delecte
re voluit ad liberādū recreatōis: qⁱ i iferis te
nebāt. **N**ihil nāl^o qⁱ id eo^o dissolui qⁱ aliq^o
tū ē. s. p^o pētes p pēz orig. r p actū ipū delectet
se r tōz posteritate suā ad iferos. g^o dñs iesus
qⁱ satisfecit de dco pco: debuit eos extrahere ab
ifer^o r reducer ad supos. vt sic puaricator fuit
captiuās r ligās: satisfactor sit dissolues r li
berās. al i mediator cā fuisse puaricator capri
uatōis qⁱ satisfactor liberatōis. et s. nā dīa sic
vbiq^o: debuit facere: qd nā hu^o q^o ad aīas rōa
lē delecteret ad aīas eoz: qⁱ rōe peccati ori. de
tinebāt apud iferos. vt sicut tō nā hu^o dñi iesus
fuit pñs i passioe: p qⁱ recreauit hu^o g^o: sic aīa
e^o fuerit pñs i recreatōe aīaz ab ifer^o liberatōe
Impo^o ē cū cū sit iust^o: iuste opari. s. i eodē
istatū idisibili i qⁱ fuit facta satisfactō p pco: de
buit fieri ab ifer^o liberatio illoz: qⁱ i ifer^o detine
bāt rōe pco ori. al iuste detineret. g^o oportuit
dñz iesu q^o ad aīas: qⁱ iusta ē dīatū: ad iferos
delecter. **N**ā si aliq^o aīa creatā missz ad ife
ros: eēt successio iust^o satisfactōis r delectōz libe
ratōis rōe ordiatōis missiois alteri^o. Si et nā
dīa liberafz eos ab ifer^o delectu hu^o nē: eēt et ibi
successio. eo qⁱ i eodē istatū q^o fca eēt satisfactō
nō eēt delect^o nō liberatō. eo qⁱ nō possit i eodē
dco istatū pphēdere: qⁱ p nāz bu. fuerit fca sa
tisfactio. et qⁱ nō eēt pñs nā hu^o q^o ad aīam.
Dis pīca r pīca pīca satisfactio d^o fieri p a
c^o hūos pco i offēse: et q^o le dā nato. s. p pñi
pmoz pētū qⁱ ad vitā creati erat: mors a scēdit
ad vitā r delectatē. eo qⁱ vinctes sibi sūinga/
nit r aīas eoz delect ad locū mort^o r ad iferos
g^o recreator r repator: post satisfactōes fcaz de
pco dicto debuit accedere r delectere vīq^o ad
mortē r iferos. vt delecta r calcata morte eos
quos mors p^o pēz origiale detenerat ad ife
ros: reduceret vitā ad supos. alia mors fuisse
magis vīte qⁱ vitā mortū. qd ē possibile. de
buit g^o aīa dñi iesu (qⁱ iusta fuit spūāl^o de/
lectere ad iferos. **D**is plena pīca r total
satisfactio requit de necessitate id: p qd sit dicte
satisfactiois plenior r pfectior manifestatio. s.
si aīa ipī i iusta dīatū delectat ad iferos vbi
detinebāt mortuū p^o pēz origiale: fuit fca ma
nifestatio satisfactiois dū pā tā liberatōis: qⁱ

erāt liberādi ab iheris q̄ nō liberādis. Adani
festat etiā i p̄p̄ liberatois et repatois victoria
et dñius ac ad liberādos maior pietas dñius
et hūilitas. Ergo debuit descendere ad iheros ad
liberādi eos: q̄ fidē eius aduētū habuerunt

¶ Qd dñs iesus debuit resurgere
a mortuis. qd ē. i. 2°. articulus.

Robauim⁹ qd dñs iesus mori de
buit i q̄ hō. et p ei⁹ mortē mādus
fuisse recreatū. Unde arguim⁹ sic
¶ Quociqz aliq duo nālī et sbaī
vniūt: si p̄t aliq faciedū vī hūi/
cū sepēt illo fco vī hūi p̄t qd sepabāt: debet
iterato sbaī vniū. al nō sepabāt p̄t id tāti. s. 3.
aia et corp⁹ dñi iesu fuerūt sbaī vniū. als nō
fuisse ver⁹ hō. et mors ei⁹ i q̄ fuit sepato aie a
corpore: fuit: vt p mortē suā fieret de p̄co origi
nali satisfactio et hūani gñis repatio. g⁹ fca sa/
tisfactōe et repatoe debuit aia ei⁹ vniū corpore
al nō fuisse mortu⁹ p̄t p̄t satisfactōe et gñis
hūani repatoe. sed p̄t aliq aliud: qd nō ē
lā fcs. s. 3. b⁹ ē falsū: vt p̄t et p̄missis. g⁹ o⁹ q̄ aia
ei⁹ fuit iterato corpore vniū. fcs⁹ g⁹ q̄ resurrexit
¶ Et si dicat⁹ nos: qd fcs ista rōes vī p̄bati: qd i
mediate p mortē debuit resurgere: dō⁹ qd nō ē
ver⁹. qm si cito vī qm statū p mortē resurgeret:
posz dubitari de morte ei⁹ et redi: qd nō fuisse
de mortu⁹. s. 3. forte i extaī posz. Quare mors
ei⁹ debuit dedari p mortis et resurrectionis cō/
gruū intervallū. ¶ Dico bono ope nō dōz irro
gan alicui iniuria: s. 3. poti⁹ bonor et reuerentia
Dōz op⁹ satisfactōis et recreatōis qd dñs iesus
opat⁹ ē p mortē suā: fuit op⁹ nō sō⁹ bō⁹. s. 3. op
timū. g⁹ ei illo nō dōz dñs iesu irrogari iniuria
s. 3. poti⁹ bonor et reuerentia. Dōz si fca recreatōe
nō resurrexit: remaneret corp⁹ ei⁹ iniuriatū eo
qd nō ē vniū aie. p quā vinebat et ad quā hē
nālē inclinatōe. Remaneret etiā ibonozatuz:
qd mortuū. cū corp⁹ vniū sit nobil⁹ corpore mor
tuo. Ergo o⁹ dōz: qd resurrexit. ¶ Dicoz sit
iust⁹ nō p̄mittit: vt creature ordinate ad vitāz
dñēf mors sine culpa. Dōz dñs iesus qd ē ver⁹
dōz ver⁹ hō: mori voluit et debuit: vt supra p/
bauim⁹. nō p sua culpa. qd nullā culpā hūit. si
enī culpā hūit: nō potuissz satisfecisse p p̄co
originali: nec fuisse idone⁹ repator et recreator
Dōz mori voluit p satisfactōe p̄t et culpe ori
ginali p̄mōz p̄t et repatoe hūani gñis. g⁹ fca
satisfactōe et repatoe nō debuit dñs iesu dñā/
ri mors neqz p culpa sua: quā nūq⁹ hūit. nec

p aliena: quā iā celest. g⁹ resurrexit. ¶ Impos
sibile ē inter dñāz nāz et hūanā i dñs iesu ēē
rietas. cū int⁹ vīrāqz nāz i dñs iesu sit sūma et
cordātia et vniū et p dñs sūm⁹ amor et intim⁹.
Dōz aia dñi iesu nālī appetit suū corp⁹ et maxi
me et q⁹ fca ē repatio et recreatio. g⁹ nā dñā vo
let aie restituere suū corp⁹. als ēēt inter vīrāqz
nāz dñāz. i. et hūanā i dñs iesu q⁹ ad volūtātē
p̄ietas. Et si dōz velle et pōt facē: cū sit op̄s: fa
ciet. resurrexit g⁹ dñs iesus a mortuis. ¶ Quā
to aliq intim⁹ vniū aliq b⁹: tāto si fiat inter ea
sepato: vehemēt⁹ appetit vniū ē illoz. Sed
nā dñā i dñs iesu intim⁹ sibi vniū nāz huma
nā: qd aia ei⁹ fuerit vniū suo corpore. eo qd nā hu
mana erat sustātificata i dñā. cū g⁹ aia ei⁹ appe
tat vniū suo corpore recreatōe fca a q⁹ fuit sep
ata ppter recreatōz faciedū: nā dñā facta recre
atōe forti⁹ appetit vniū ē corpore et aie dñi iesu.
¶ Sequit⁹ g⁹: qd dñs iesus resurrexit.

¶ Qd dñs iesus ad celos ascēde/
rit: qd ē. xliij^o. articulus.

Robauim⁹ qd dñs iesus resurre
xit. Hūc p̄bare intendim⁹: qd ad
celos ascenderit. ¶ Nobilissime
nē corpali debet loc⁹ nobilissim⁹:
vt iter locatū et locas sūpportio. Dōz nā hūa/
na ē nobilior oī alia creatura corpali: et it⁹ oēs
hōies dñs iesus ē nobilior hō: qd fuerit vel ēē
possit. Ergo sibi debetur loc⁹ nobilissim⁹. s. 3. lo
c⁹ q̄to sublimior tāto nobilior. g⁹ ad celos vt
ad locū nobiliorē et sibi debuit ac p̄portionatū
ascēdere debuit. ¶ Illa creatura p qz oīa cre
ata sūt repata et ad finē restituta: ē sup oīa cre
ata collocāda: et oīa creata debent ei⁹ ēē sūmis
sa et reuerentia exhibere. Dōz p dñs iesu oīa cre
ata sūt repata et ad finē debuit restituta. Ma
ei⁹ corpali ē ad finē debuit p ei⁹ restituta: eo qd
nā hūi p̄t qz oīa corpalia sūt creata: est p ei⁹
repata. Illa et spūalis eo qd p̄ticipat cū nā hu
mana q⁹ ad aīaz: qd est sba spūalis. et qd est ad
dñs iesu ordinata: eo qd ip̄e ē nobilior oī cre
atura. g⁹ sup oēs creaturā collocat et ascende
re debuit: et ei⁹ ascēsu omnis creatura ei⁹ de
mulatū et reuerentiā debuit exhibere. al staret
nāz suaz et oīuz creatoz. Sic ei⁹ si oīū ēēt cē
tro aque: staret ibi nāz suā: cū ē ascēdere
supra aquā. staret etiā nāz: eo qd occupet lo
cū a q. et nisi ip̄e dñs: ascēderet supra aquā nā
liter: qmimo et aqua ei⁹ cederet nālī: et se vt
gradus vel scalā ei⁹ ascēsu exhiberet. Sic imo

multo fortius dominus iesus debuit ad celos ascendere: al si staret citra: staret violenter et inuas suaz et omnis creator. quia violentiaz non potest aliquid creatum nec potuit inferre (ut patet ex pmissis) nec deus qui seipsum cum iusticia operatur. ¶ Qui enim ad beatitudinem ordinatus debet locum: qui melius est ad beatitudinem disposuit. sed dominus iesus inquit homo ordinatus ad beatitudinem in limbo. ergo sibi debet locum ad beatitudinem summe disposuit: talis autem locus est excelsus et celestis. ergo debuit ad celos ascendere. ¶ Qui enim esset incorruptibilis debet locum purum non terrenum: nec corruptio deditur: sed claritas corruptio: sed dominus iesus est purissimus: scilicet incorruptibilis: debet sibi locum non terrenum: nec corruptio deditur: sed purissimus et elongatus a corruptione. locus autem celestis est talis. ergo sibi debetur locus celestis. ergo debuit ad celos ascendere. ¶ Qui idem per gloriam et pena cum sint dua: et beati et damna: tum magis ostendit a beatitudine: et necessarius. sed damna: tum debet locum suum. scilicet centum: ergo beatus et sanctus debet locum suum. talis autem est locus celestis. ¶ Quia ergo dominus iesus sit beatorum et sanctior omnibus sanctis deus esse in alio loco quam ceteri beati et sancti. debuit ergo ad celos ascendere.

¶ **Q**uartus articulus. vi. qui pertinet ad humanitates quos probatur debere fieri: sunt ista scilicet. ¶ Robatur quod debuit assumere naturam humanam: et per dominum quod fuit verus homo: et quod debuit nasci. mori. descendere ad inferos. resurgere a mortuis. ascendere ad celos. Et quod fides catholica creditur: si asserit ista ita esse facta: nos in totum ista perbare esse facta: sic sacrosanta romana ecclesia proficit. Et si videatur quod ad probandum. scilicet quod ista sunt ita facta: non possunt haberi rationes: cum sit quod sit facta. ad hoc probandum non possunt induci nisi testes verissimi et aliqua scilicet veritas. Quis enim probabit moysen legem indecorum a deo accepisse: et ipse moysen eam iudeis tradidisse: nisi credat scripturas indecorum? Quis probabit machometum sectam suam: nisi credat libris et gestis romanorum? Et sic discurrendo per omnes sanctas et sanctas perit inveniunt: quod non possunt probari: quod ab illis qui dominum factores vel inuiciores: sunt facta vel inuenta: si non credat testibus: si certat: vel attestat libris: testium si ipsi non certant: vel alijs scripturis. Et si de attestata libris: testium et per scripturas fides sumatur: et probatur:

¶ nulla secta ita est vallata et roborata attestata libris: testium scripturis et in scriptis sic fides christiana. quia sacrosanta romana ecclesia proficit. ¶ Que enim secta tot habet testes: quot fides christiana? per quam proficit et testificanda multa milia hominum sunt marurizati. imo quod singulare est et mirabile nullo la secta moriendo fundata est nec multiplicata. sic letat morientibus nisi sola fides christiana. que secta tot scripturas tales tam multiplices omnes ad unam fidem christiane veritatem percurrentes habet sic fides christiana? imo si scripture aliarum sectarum libere et per ad scripturas fidei christianae: nec non videtur scripture: sed potest quod rudimenta et deliramenta. Quinimo fides christiana ita est: et deum signis et miraculis est probata: et per dominum iesum christum et eius sequentes facientes tradita ac etiam declarata: quod dea signa et miracula non potuerunt fieri nisi a deo. neque per ipsum dominum iesum: potuerunt fieri talia fieri: quia secundum nec facientes tradita et declarata: quod nobis tradidit: nisi esset verus deus. et per sequens veritas omnia: quod nos facere docuit et faciendo firmavit. Et licet quod christianam hanc veritatem deberet eis credi: virore de actore et preterea creditur iudeis de moysen: saracenis de machometo romanis de romulo: legistis de iustitiano. eo quod ipsi huiusmodi per eos libras. ¶ Nos tamen ad probationem nostram tractamus laudem fidei christiane ad probationem illam: quod fides christiana proficit: verum iesus christus est: et per dominum veritas est: quod docuit: spiritales in teatibus inducere rationes. Et probatur quod ipse quod fides christiana proficit: sit verus iesus: probatur enim: quod est incarnatus: nec mortuus. et sic de alijs articulis. probatur maior veritas: que sit vel possit esse quod ad articulos fidei christianae. quos vos esse probatur. ¶ Si arguimus: Impossibile est optimam et altissimam veritatem inveniri et doceri a peiori et inferiori homine: et ab illo qui fuit falsior homo maior: imitator: qui fuerit vel esse possit. quod sequitur quod peior homo de mundo et falsior super omnes homines bonos in iudicio potest fieri. et sic videtur idem homo esse peior et melior totum mundi. Sed si iesus est: et quod christiani credunt: vel quod aliquis alius: quod se ipse dixit et per veritatem articulo quos probatur: docetur: non fuit verus iesus: ipse ipse fuit peior homo: qui fuerit vel esse possit: et maior: imitator. quod docuit se deum esse et fecit se deum: non esset: sed dedit et corruptum maiorem veritatem: quod esse possit. ergo ista summa veritas invenire et docere non potuit. Et si ergo summa veritas quam probavimus: ad christianam nos pervenimus: nos illius et quod ista summa veritas

Octau⁹ arti⁹.

ad christianos puenit: veracē fuisse / et pse/
quēti vā docuisse. ¶ **Q**uā sit sūme sapiēs. et
sūme bon⁹: sic d⁹ disponere opationes suas:
q⁹ i eis nō sit p⁹uio et falsitas. s⁹ si dñs iesus
nōdū venit: christiani q⁹ fuerūt i iū: sūt i erro:
q⁹ ad h⁹: q⁹ nōdū venit: q⁹ dicit venisse. ¶ **L**u⁹
g⁹ pbauerim⁹: q⁹ venire debeat: si nōdū venit
qñ venit: nō credēt i eū christiani. q⁹ iā credūt
eū venisse. nec iudei nec saraceni nec aliq⁹ alij
credēt i eū. q⁹ nulli credūt eū debere eē talē: qñ
nos eū eē debere pbauim⁹. Ergo qñ venit:
aduē⁹erit igno⁹ et iustis eo q⁹ nō credet ei
ab aliq⁹. et illi q⁹ nō credēt i eū: hēbūt excusatio
nē de incredulitate eoz. eo q⁹ ille q⁹ venit: si ve
rus xps ē: docebit eādē vitate: quā christiani
tenēt. quā nos verā eē pbauim⁹. et poterūt ra
tionabiliter dicere: q⁹ nō credēt i eū. eo q⁹ pos
sent ita bñ i eo recipi sic christiani: q⁹ eādē ve
ritatē credūt. et fuerūt recepti i eo: q⁹ se dñt xps
cū xps nō eēt. Et maxime q⁹ ille q⁹ venit: cum
debeat eē (vt pbauim⁹) verus d⁹ et ver⁹ hō: nō
possit illū i q⁹ christiani credūt: q⁹ nō fuit ver⁹
et nec verat hō: trāscedere i doctrina. ¶ **D**ñs
veritas magis depēdet ab illo: q⁹ eū pmo inue
nit et attulit: q⁹ ab illo q⁹ eū nō inuenit. S⁹ ve
ritas ardoz fidei christiane (quos veros eē
pbauim⁹) inuēta ē et incepta q⁹ ad eū dē veri
tatis manifestationē et doctrinā ab illo: a quo
christiani eā habuerūt. g⁹ magis depēdet ab
eo q⁹ ab aliq⁹ alio: q⁹ post eū eā docuit vel do
cebit: et nō inuenit. S⁹ si ille: a quo christiani
habuerūt istā veritatē: nō fuit ver⁹ xps: s⁹ ē ad
huc vērū ver⁹ depēdet magis veritas pōcā
ab illo: q⁹ nō fuit xps. q⁹ pmo inuenit eā et do
cuit: q⁹ ab illo q⁹ erit ver⁹ xps. S⁹ h⁹ ē impossi
bile. S⁹ g⁹ dare: q⁹ ille q⁹ dōcē veritatē mani
festauit christiani: fuerit ver⁹ xps. et talis qua
lē se eē docuit ne nobilissima veritas a falsita
te incipiat. ¶ **I**mpossibile ē altissimā veritatē
inueniri i sblimi gradu ei⁹ ab aliqua creatura
p se naturali sūelumine supnaturali et a diu
torio dei. S⁹ veritas articuloz quos pbam⁹
ē altissima et infinita veritas: q⁹ ad articulos:
q⁹ p⁹inēt ad diuinitatē: et ē maior veritas: q⁹ eē
possit i aliq⁹ creatura: q⁹ ad articulos qui p
in⁹ et ad hūanitatē. et i tātū ē ista veritas al i
sua infinita et magis: q⁹ hodie etiā postq⁹ dōcā
veritas ē manifesta christiani: assensu a chris
tiani multis: q⁹ ad istā veritatē nō pōt hō ve
nire p rōes. s⁹ solū p fidē. Ergo nulla creatura

p se et sine adiutorio dei ipam inuenire potuit.
¶ **Q**uā dicit q⁹ a deo ē manifesta: seq⁹ et pmissi
q⁹ d⁹ cū sit iust⁹ et sapiēs: nō debuit eā manifesta
re hōi falsū et i falsitate p⁹stetū. qñ dōcē mani
festat dōcē nē post: nec debuit eā manifestare cū
falsitate ip⁹is. et pson. nē sūmā veritatē pna
piaret i falso sbo. q⁹ d⁹ h⁹ faciendo facit altissi
me veritati maiore iniuriā: q⁹ altissime verita
ti posset fieri. imo ipse d⁹ cū sit sūme bon⁹: nō
d⁹ sustinere: q⁹ sūma et nobilissima veritas hē
at falsū pñ. ¶ **S**ic ille q⁹ credūt christiani ve
nisse: nōdū vānt: oēs christiani sūt i falsitate.
et oēs alij a christiani sūt etiā i falsitate. q⁹ nō
credūt eū eē debere talē: qualē eū eē debere p
bauim⁹. Ergo oēs cū vānt dōcē articuloz
puenerit ad christiani: q⁹ a deo ad eos pue
nerit: et vero hōie fuerit sustetata et pncipia
ta. Et p⁹is talis veritas ē vera nō solū q⁹
ad eū bāz: s⁹ etiā q⁹ ad psonā et ip⁹ et alia ac
cidētia. ¶ **S**i dñs iesus xps i quē christiani
credūt: et cui⁹ doctrinā amplectūt: nōdū venit:
christiani indei saraceni et q⁹ cūq⁹ alia secta ē i
errore et i falsitate. ¶ **C**hristiani enī s⁹ credūt ar
ticulos fidei christiane: quos veros eē pbam⁹:
et q⁹ ad h⁹ sūt i veritate: cū ille quē credūt
venisse: nōdū venit: sūt q⁹ ad h⁹ i errore et i fal
sitate. Audet etiā i saraceni et q⁹ cūq⁹ sint alie se
cte: sūt i falsitate. q⁹ nulla secta alia a christia
nis credit eū debere eē talē: qualē eē debere p
bauim⁹. Sequit⁹ g⁹: q⁹ oēs hōies q⁹ sūt i fue
rit: sint i errore. nē aliq⁹ hō hēt notitiā de deo
nec aliq⁹ hō ē amicus dei. neq⁹ d⁹ hēt p⁹is. ne
q⁹ d⁹ diligit veritatē. eo q⁹ nō est bī cura de ma
nifestatione veritatis. nec d⁹ p⁹atiet hōib⁹. cū
oēs hōies p⁹mittat i falsitate p⁹stere et errore.
que oīa sūt facta eū dēter i rationabilia. ¶ **S**e
quit⁹ etiā vltē: si dōcā rō diligētē p⁹sidere: q⁹
ne amodo venire poterit. eo q⁹ nulla secta cre
dat illū: q⁹ vērū ē: eē talē qualē eē cū debere p
bauim⁹. Et sic i nulla secta inueniet aliq⁹ femi
na: q⁹ sit idonea ad eū p⁹ciendū. et q⁹ nō credet
i eū. nec aliq⁹ p⁹is ē disposit⁹ ad eū recipiendū
et q⁹ nō hnt fides i eo. Et sic nō erit incarnatio
nec re creatio. q⁹ necessaria ē pbauim⁹. S⁹ g⁹
q⁹ dñs iesus i q⁹ credūt christiani: sit ver⁹ iesus
et p⁹is sua doctrina sit vera et saluberrima.
¶ **E**t q⁹ vltē: sciam⁹: q⁹ sex articuli q⁹ p⁹inēt ad
hūanitatē christi: nō sūt debet eē v⁹: s⁹ et sint
verificati et fci. sic sacrosca romana ecclā p⁹stet
¶ **Q**uod dominus iesus christus debeat su

.xliii^o. articulus.

dicare viuos et mortuos. qd est. 14°. articulus.

Ad probandum quod deus iustus debeat iudicare omnes homines tam viuos quam mortuos: volumus primo probare: quod generatio hominum habet finem. 2°. quod omnes homines resurgent cum corporibus suis. 3°. quod deus iustus eos debeat iudicare.

¶ Quod generatio hominum habebit finem. Robatur superius quod homo totus. scilicet corpus et anima a sui institutione est ordinatus ad beatitudinem: et per consequens est a beatitudine deuiatus. Per passionem autem et mortem dei iusti est totus. scilicet cum corpore et anima ad beatitudinem redit: et restauratur: aliter non esset sufficiens recreatus. ¶ In argumentum. Impossibile est magis finem sufficere ad corpora infinita. scilicet si generatio hominum nunquam haberet finem: corpora hominum erunt infinita. quod autem deficiat materia: quod creata de qua fiunt corpora hominum: cum sint infinita. aut oportet ponere circulatorum in corporibus hominum. scilicet circulus in corporibus hominum ponitur non potest: cum totus homo. scilicet cum anima et corpore sit ad beatitudinem ordinatus si iustus est. vel totus cum anima et corpore ad penam si iniustus. 4° quod generatio hominum habeat finem. ¶ Si generatio hominum nunquam haberet finem: sapientia dei non nouit numerum hominum generandorum: cum generatio hominum per multiplicationem daretur infinitum. et per consequens numerum numerabilis: ex quo infinitum. et sic patens etiam dedit ne humane patres multiplicandi homines infinitum: quos sapientia non nouit. et est contra intellectum sapientie diuine et patentes: scilicet homo est impossibile. quod opponitur quod generatio hominum habeat finem. ¶ Sed quod creauit medius (ut supra probatum est) ordinauit generationem et multiplicationem hominum. aut quod ordinauit eam ad aliquid: aut propter aliquid: aut non ad aliquid. Si non ad aliquid: frustra ordinauit. imo sequitur: quod non ordinauit. quod est impossibile. ¶ Si autem ordinauit eam ad aliquid: adsequitur illud ipsa generatio. aliter non esset ordinata ad illud. et si illud adsequitur: quiescet et terminabitur in illo. quod ostendit mouet naturaliter ad aliquid illo habitum naturaliter quiescit in illo. Sequitur ergo: quod aut generatio hominum habet finem: aut quod non est propter aliquid facta: neque ad aliquid ordinata. scilicet homo est multipliciter impossibile. Ergo oportet: quod generatio hominum habeat finem. Sequitur etiam: quod si generatio non est propter aliquid ad aliquid ordinata: quod generatio non est ab agere a proposito neque a natura: scilicet a casu vel a fortuna. et sic non est naturalis. Nichil autem quod est a casu vel a fortuna: potest esse perpetuum neque a parte ante iniquum a parte post. Ergo oportet: quod generatio hominum habeat finem. Si ge-

neratio hominum non haberet finem: cum homines quidam sunt boni. quidam mali: aut homines boni erunt infiniti et homines mali infiniti: aut boni erunt infiniti et mali finiti: aut mali infiniti et boni finiti. non enim est dare. 4° mebus: in diuisione. scilicet quod boni et mali sint finiti. quod nullum infinitum potest stare et finitum. Si autem boni sint infiniti: non erit dare materiam pro corporibus malorum. quod corpora bonorum qui sunt infiniti: indiget tota materia. et non sufficiet eis nullus generum malorum damna. et quod corporum suum non poterit resumere. Si etiam mali sunt infiniti: non erit dare materiam pro corporibus iustorum. cum tota materia sit necessaria pro corporibus malorum. neque sufficiet. cum sint infiniti. Ergo oportet dare: quod aut boni saluentur: et mali non dantur: aut quod mali non dantur: et boni non saluentur. Si autem boni et mali sint infiniti: nec oēs boni nec oēs mali possunt puenire ad beatitudinem vel ad penam. tunc quod generatio hominum quod potest durare in infinitum: indigebit materia pro corporibus generandorum: quod materia cum sit finita: non sufficiet ad corpora infinita. et ita plures erunt non beati. quod infiniti: quod beati. quod finiti. plures non dantur. quod infiniti: quod dantur. quod finiti. Aut nullum dantur: nec aliquis beatificabitur. sequitur etiam: quod si boni sunt infiniti: et mali finiti: quod cum nichil sit maius finito: quod mali infiniti et boni finiti non erunt in numero plures quod boni cum sint finiti. vel quod mali cum sint infiniti. Sed oia supradicta sunt manifeste impossibilia. ergo oportet: quod generatio hominum habeat finem. ¶ Si generatio hominum non habet finem: motus est infinitus: quod non habet finem: et tempus filius. Sed si tempus est infinitum: non habet partem finitam. cum infinitum non constet ex finitis. Ergo hominum quod generantur et corrumpuntur quorum esse duratio et existere est finitum: eorum erit una quod est in tempore: non mensurabitur tempore. aut si mensuratur tempore: mensurabitur tempore infinito. cum sit finita. quorum utrumque est impossibile. Ergo oportet: quod generatio hominum habeat finem.

¶ Quod omnes homines resurgent cum corporibus suis. Primo ut supra sepe dictum est a sui institutione est ad beatitudinem ordinatus: et per consequens ad vitam. scilicet per consequens est a deo beatitudinem deuiatus. ¶ In argumentum. Materia humana est recreata: ad suum finem restituta pro more dei iusti: ut supra probatum. Sed si homo non peccasset: tota natura humana. scilicet anima et corpus erat ad beatitudinem assumenda. quod cum sufficiens sit recreata tota scilicet cum corpore et anima est ad beatitudinem assumenda quod ad iustos. aut tota. scilicet cum corpore et anima quod ad iustos et ad eter-

xiii^o. articul^o.

¶ Quid dñs iesus ipse debeat oēs
hōtes indicare.
Ad p̄bādū qd dñs iesus debeat oēs ho
mines indicare: p̄ v̄olum? p̄bare: qd dñs
ē oīs hōinū iudicū ḡnale. ⁊ qd dñs debeat ē
iudicillū iudic. ¶ Ad am̄fessū ē: qd oīs hōis

Digitized by Google

liter. **S**i de sol indicaret: psona sua nō vide
ret oculo corporali nec sua sentētia audiretur
nec pcept aliq' sensu corporali. Ergo o3: q' il
le q' indicat: sit tal': q' suū iudiciū possit pñcere
et pñlere. s. spūalr et corporalr manifestare. tal'
aut' esol' dñs iesus. cū sit ver' de' et ver' bō. g'
ipe d3 ee iudex. ¶ Null' tādōne iudex ē sic ille
i q' repñt et pcorat iusticia māsuetudo et mia
d3 i dño iesu ē iusticia sūma. cū sit verus dē.
māsuetudo et mia: cū sit ver' bō. p q's nā idiaf
ad mīsedū oib': q' cū eo pñcipāt. Ergo ipe d3
iudicare. vt i iudicō asit diuinitas: q' exatet cū
ad iusticia. et hūanitas: q' inclinet eū ad mīaz.

De fine huius tractatus.

Ractatū istū hac intētiōe faciū: vt
fideles et tenoti christiani attēdāt:
q' cū nulla secta alia a fide christia
na possit pbari ee vera/nec defen
di a sequētib' ea seu defendētib' ea:
nec possint fidē christiana rōablr ipugnare eo
q' oēs sūt inire falso et friuolō fundamēto. si
des aut' christiana nō sō' pōt defendi s' oēs i/
pugnātes eā: s3 etiā pbari. et q' cūq' alia sectā
fringere p nccias rōes. sic p3 et rōib' suprascri
ptis. Ob zelū fidei aīati ardētū defidēno medi
tēt: q' cū nichil possit resistere veritati: eo q' sit
sup oīa fortior: p viā et fortitudinē rōnū cū de
a diuorū et virtute poterūt infideles reducere ad
semitā veritatē. Sicq3 nomē dñi iesu oī lau
de dignissimū (qd i plerisq3 mūdi pñt) et a q'
plurimis ignozat (manifestabit. et hēbit i reue
rētia et honore. Et hec viā ad pueritū infide
les ē faciliōr alijs oib'. Durū enī i piculosum
vt infidelib' credulitatē suā p aliena credulita
te seu fide dimittere. s3 falsū et impossibile p pñt
et necessario nō debere q's eoz pñtē sūmē.
¶ Et si dicat: q' i b' tractatū possunt nobis fi
eri aliq' obiectōes: ad q's nō rīdem? dicamus
q' i b' tractatū h' mī i intētiōe habuim': vt ostē
derem' q' fides christiana pbari poterat p ne
cessarias rōes. Licet si tot' tractat' memorit
teneat: et edim' solutōes multaz rōnū seu ob
jectionū eū diligētē itelligētib' apparere. nos
aliq's diuinit' grā breuitatis. Dñs nos tū
sine pñtione i virtute fidei christiane ad oēs
obiectōes infidelū rīdere. et eis tales s' eoz se
ctas et p fide christiana positōes facit pbari
q' ad eas nullaten' poterūt respondere. ¶ Et si

dicat: q' velle rōib' mīnī dēroget fidei v' fidei
uz merito: dicim' q' fideles q' nō qñt intellige
re: vt credāt: s3 credētes. q' si nō crediderūt: nō i
telligēt: fidē simplr et pñtissime amplectātes:
ad tatā pñti virtute eiusdē fidei sblimitatē in/
telligēte eleuari: q' ipa fides q' volūtatis firmi
ter ea credētū erat vita pabulū et fomentū: sua
fundamēta (q' b' inuit' nccias. s. rōes mīnistrā/
bit eiusdē. q' sint pfortatiū et altatiū illustrati
nū ac itellec' speculū et obiectū. Ipa aut' fides
adistat supnatātis olei i sblime resurgēs tato
ad altiore gdnū i eiusdē credētib' eleuat: q' to in/
tellect' multiplicatis necessarijs rōib' alioz
sibi scalā erexit. Et q' ipa fides intellectū i seip
sa fūdās: eūq3 inuelligādo cōtē pcomittas et
pfortas supra intellect' vires potētā et cādel
cit. q' fatigari nccies p mīnī itēst' rātr' ad cre
dētū. pñt qd fides i aln' erigit et mēnū credē
tū ampliat. ¶ Vt si dicat nobis: q' aliq' v'
multe de rōib' suprascript' alibi sūt incerte: di
am': q' nos inuenim' eas s' mō' et artē tabule
quā edidim' gñal. mī si alibi et ab alijs sint res
pte: q' to i plurib' libris et a plurib' sint dicte: tā
to ampl' et cultam'. Nos enī ad aliud nō intē
dim' nisi ad ostēdēdū: q' fides christiana v' fi
deles p eā pñt quācūq' alia sectā p rōes pñ
tē infidelesq3 puertere et nomē dei p mūdi cūc
ta clumata celebre et solēne oib' declarari. Et po
pter qd fletis genib' cū humilitate et reuerētia
grā possim' sūmmo pñi sūmo pontifici dño
Bonifacio rpi vicario et dñis cardinalib' sup
plicam': vt ipi dōaz viā amplectēt. Et in oēs
vias ad pueritū infideles et recuperatōes terre
ste ista sit leuior et amabiliōr ac mag' grua
caritati: tatoq3 oib' alijs vñs fortior: q' to ar/
ma spūalia sūt corporalib' fortiora. Et ec enī
armatos suos nō onerāt nec molestat: nō ebe
tāt icnib' nec frāgūt: nō rubigināt algozib' ne
q3 calorib' dissoluūt. s3 q' to p' virtute eoz a
gūt: tato sbl' ac uū multiplicatq3 multiplicat'.
armatosq3 suos agiliores fortiores armatio
res et audatiores faciūt plusq' i pñt mē et i fi
ne: pñt multa alia: q' enarrare dimittim'. ne
sclari b' pñtib' videamur i aliq' derogare. s3 ip
si possint et debent rōablr cogitare: q' arma de
ricoz sūt armis eoz nobiliōra et et fortiora.

¶ De his huiusmodi loci
et temporis descriptio.

Hactenus fuit iste tractatus. Rome. anno dñi
1400. cc. lxxvi. Et ppletus ibide i vi.

De fin tracta?

gilia beati Johannis baptiste precursoris do
mini iesu christi. Qui placeat dominum dep/
cari: ut sicut ipse fuit preco lucis et luminis/ et
ipm q vera lux est: digito demonstravit/ sic qz
tempore fuit gratia inchoata: sic placeat dño
iesu christo novam lucem mundo infundere/
ad cuius lumen ambulantes infideles con /
versi nobiscum secure occurrant eidem dñi
no iesu christo. qui est honor et gloria. per oia
secula seculorum. Amen.

Ad laudem dei. Opus presens
impressum fuit impensis et ar
te Petri posa psbyteri Bar
chinone. et completum. xiii.
Augusti. Anno. 1596. iii.

1596

1300

0296

